

פרק ראשון

קראו את הסיפור וענו על השאלות שבעמודים הבאים:

העץ העצוב / דבורה עומר

מתוך: **עד השמים**, דבורה עומר, הוצאת עמיחי תל אביב

"איך שאני מתגעגע ועצוב לי". אמר הילד שחוס-הפנים לעצמו, כי לא היה לו עם מי לדבר. הוא עלה לפני שנה בערך עם משפחתו לישראל מאתיופיה. פה החליפו את שמו **מאינג'דאו** לאילן, וזה בכלל לא מצא חן בעיניו.

אילן פירושו עץ, הסבירו לו. אבל הוא הרי ילד, אז למה יקראו לו ככה?

הוא התקשה להבין ולהתרגל גם לדברים נוספים. למשל, לשפה הזרה, שלא ידע בהתחלה לדבר בה ולא הבין אותה. כי חשש שילעגו לו, מפני שהיה זר ואחר. פחד להתבלבל בגלל המנהגים שלא הכיר בישראל. הכול כאן נראה לו מוזר. אינג'דאו התגעגע למראות שזכר מארץ הולדתו, לנוף, לשירים, למשחקים ולכל מה שהשאיר אחריו. הוא התבייש מהילדים החדשים, שפגש בכיתה ג' בבית הספר. לכן כמעט לא שיחק איתם ולא פנה אליהם. הרבה דברים הרגיזו כאן את הילד העולה. בזמן השיעורים הוא שתק, וכשהמורה פנתה אליו, משך בכתפיו, כי חשש פן ישגה בתשובתו וילעגו לו.

גם בהפסקות הוא התרחק מהילדים האחרים. ישב לבד בצד והביט איך הם משחקים. כשנגמרו הלימודים, הלך מיד לביתו ולא יצא ממנו.

בודד הרגיש בחודשים הראשונים שלו בארץ החדשה וגם עצוב היה לו.

הילדים חשבו שלא נאה לעולה החדש לשחק איתם. לכן, אחרי שהזמינו אותו פעמים אחדות לְשָׁוּא, הפסיקו. לא ביקרו אצלו, לא הזמינו אותו לביתם ואפילו לא דיברו אליו. כך זה היה בכיתה, בהפסקה וגם אחרי הלימודים. בימי החול, בשבתות ובחגים לא היה לְאִינְגָדָאוּ, שהפך לאילן, אפילו חבר אחד.

יום אחד שב העולה החדש לבדו, כְּהַרְגֵלוּ, מבית הספר הביתה. לאט הֵלֵךְ. לא היה לו לאן למהר. הוא ידע: שוב לפניו אחר צהרים משעמם בדירה הצפופה, ואחר כך – עוד ערב עצוב יעבור עליו וגם לילה רע. הוא יתקשה להכין שיעורים, כי לא הבין כל מה שהמורה הסבירה בכיתה. אף אחד לא יבוא אליו ולו אין למי ללכת. אז מה יעשה? כך יצא אילן לבדו ושוֹטֵט לבד בחוץ במצב רוח רע.

פתאום ראה לפניו עץ בעל ענפים חומים כהים וערומים מְעֵלִים. הוא ניגש אליו, נשען אל הגזע המְחוֹסְפָס, וגעגועים חזקים תקפו אותו שוב לארץ שעזב. מדוכא הביט בעץ, שנראה לו עצוב ובודד כמוהו. שונה וְכֶהָה היה העץ הזה מהעצים שצמחו מסביב.

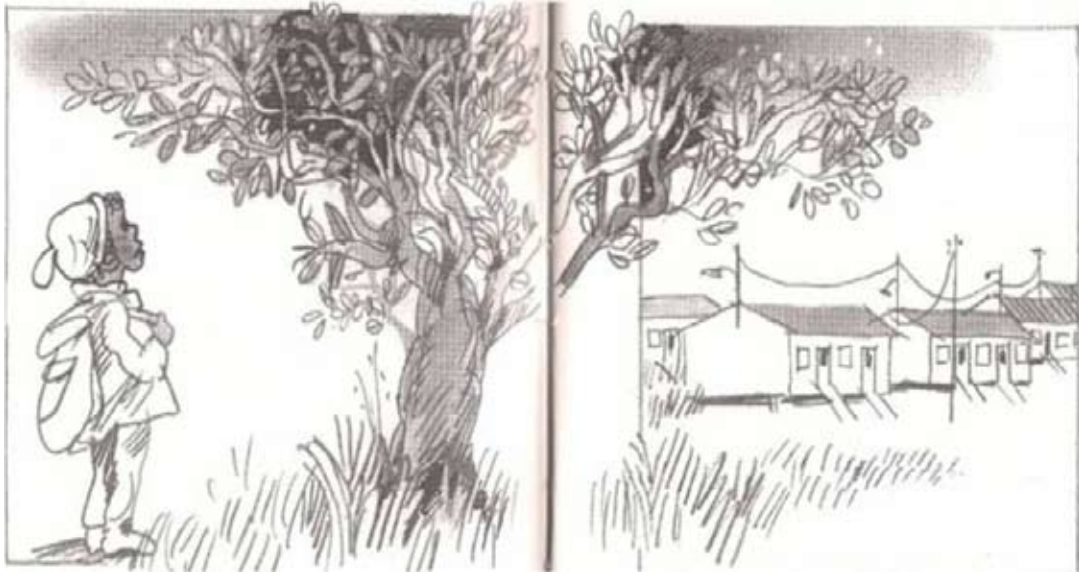
ישב שם אילן זמן רב ולא זז.

גם כשהתחיל לטפוף גשם, הוא נשאר במקומו. אילן חזר הביתה רק כשהשמש שקעה.

כל השבוע היה גשום וקר.

כאשר התבהר, הֵלֵךְ לְאִינְגָדָאוּ אחרי הלימודים שוב אל העץ העצוב. כך הוא קרא לו עכשיו בלבו.

בתחילה, כשהתקרב אליו, חשב שהתבלבל והגיע למקום אחר. הייתכן? הוא כמעט לא האמין למראה עיניו. על הענפים הכהים והערומים פרחו עכשיו פרחים בצבעי לבן ורוד.

העץ העצוב הפך פתאום לחגיגי. הוא נראה יפה מכל העצים שסביבו. בדרך כלל לא פנה אילן אל הילדים, אבל הפעם - אולי בגלל התרגשותו הרבה - הוא עשה זאת. שכח לרגע את פחדיו, פן ישגה בדיבורו וילעגו לו.

אילן קרא לתלמידי כיתתו, שעשו את דרכם מבית הספר לבתייהם. העולה החדש שדיבר תמיד מעט ובלחש, ממש צעק עכשיו: "בואו, תראו משהו!"

שמעו הילדים את קריאתו והגיעו אליו. "הי, השקדייה פורחת!" הם שמחו.

"איך קוראים לעץ הזה?" שאל.

"שקדייה". הסבירו לו, שזהו עץ הפורח באמצע החורף. בראש השנה לאילנות.

"גם לאילנים?" שאל הילד העולה.

"כמובן! זהו חג לכל העצים". צחקו הילדים איתו, לא עליו. הוא ידע זאת.

"אצלכם שם לא היו שקדיות?"

אני בכל אופן לא ראיתי".

"בישראל יש הרבה, גם פטריות. רוצה לבוא איתנו לקטוף?"

"כן... למה לא?"

"אז קדימה! הולכים, אילן?" זירזו אותו הילדים.

ופתאום שָמו לא נשמע באוזניו כזה מוזר. אילן זה דווקא שם מוצלח. יותר קצר מאִינְגְדָאוּ וקל לביטוי מְשֵמוּ הקודם, החליט. ולהיות כמו עץ זה בכלל לא מעליב. בטוח שלא כמו השקדייה הפורחת.

"אתה יודע למצוא פטריות?" שאלו אותו הילדים.

"יש לי ראייה טובה", ענה אילן, "על יד המטוס שלקח אותנו לכאן גיליתי נחש".

"ארסי? ראית אותו ראשון? איך זה קרה?" הקיפו אותו חבריו החדשים בשאלות.

"זה היה ככה", הוא התחיל לספר והם הקשיבו לו תוך כדי הליכה.

"הנה שם יש פטרייה", הגיעו הילדים לחורשה ואילן איתם. ממש אחד מהם.

ענו על השאלות

1. השלימו את המילים החסרות לפי הסיפור:

גיבור הסיפור **העץ העצוב** הוא ילד עולה חדש. לפני שנה הוא עלה עם משפחתו מ _____ ל _____ .
במקום שבו נולד שמו היה: _____ ובישראל קראו לו: _____ .

2. לפי הסיפור, מה היו הקשיים של אינג'דאו?

הקשיים בבית הספר:

1. _____
2. _____

הקשיים בבית:

1. _____
2. _____

3. מה קרה לפני מה?

סדרו את האירועים לפי הסיפור.

כתבו במשבצת את המספר המתאים.

אינג'דאו למד **שקדייה** הוא השם של העץ.

אינג'דאו הלך אחרי הלימודים לבקר שוב את "העץ העצוב".

אינג'דאו התרחק מהילדים האחרים וישב לבד בהפסקות.

אינג'דאו הלך עם הילדים לקטוף פטריות. 5

אינג'דאו הופתע לראות את העץ פורח וחגיגי.

4. כיצד התייחסו הילדים אל אינג'דאו?

בתחילת הסיפור: _____

בסוף הסיפור: _____

5. במהלך הסיפור השתנתה התנהגותו של אינג'דאו, גיבור הסיפור.

איזה משפט מבין המשפטים האלה מלמד על שינוי זה?

א. העולה החדש שדיבר תמיד מעט ובלחש, ממש צעק עכשיו.

ב. הוא התבייש מהילדים החדשים שפגש בכיתה ג' בבית הספר.

ג. יום אחד שב העולה החדש כהרגלו לביתו מבית הספר.

ד. בזמן השיעורים הוא שתק, וכשהמורה פנתה אליו, משך בכתפיו.

6. בסוף הסיפור כתוב: "צחקו הילדים איתו לא עליו. הוא ידע זאת".

ממשפט זה אפשר להבין ש:

א. הילדים חשבו שאינג'דאו ילד מוזר מאוד.

ב. גיבור הסיפור הרגיש שהוא חלק מקבוצת הילדים.

ג. הילדים בקבוצה צחקו על השגיאות שלו בעברית.

ד. גיבור הסיפור הרגיש שהילדים לועגים לו.

7. תלמידי כיתה ג' שקראו את הסיפור "העץ העצוב"

שוחחו ביניהם.

רמי אמר: "יחסם של הילדים לגיבור השתנה מפני

שהוא עבר שינוי והתייחס אל הילדים אחרת".

רון אמר: "יחסם של הילדים לגיבור השתנה כי הם למדו להכיר אותו".

עם מי אתם מסכימים יותר? נמקו את תשובתכם לפי מה שקראתם

בסיפור.

בְּכִתְיֵבְתְּכֶם הַקְפִּידוּ
עַל הַנִּסּוּחַ, עַל סִימְנֵי
הַפִּיּוּק, עַל פְּתִיב נְכוּן
וְעַל פְּתִיב יָד בְּרוּר

8. השלימו מן המחסן את המילה **ההפוכה** למילה המודגשת בכל משפט.

- העץ היה **פָּהָה** יותר מהעצים האחרים. _____
- הילד נשען על גזע העץ ה**מְחוּסְפָּס**. _____
- פרחי העץ **פָּרְחוּ** ו**לָבְלוּ**. _____
- **אֵינְגֵדָאוּ** היה עולה **חֲדָשׁ** בארץ. _____

מחסן מילים:

צבעוני, זקן, נָבְלוּ, חברותי, חלול, בהיר, נפלו, חָלַק, וְתִיק

9. בסוף הסיפור, מה חושב הגיבור על שמו החדש **אילן**?

העתיקו דוגמה מתאימה מן הסיפור.
